

Läget på energimarknaderna Olja, naturgas, kol och utsläppsrätter

Vecka 45, 2016

2016-11-07

Sammanfattning

Nordsjöoljan Brent har under de senaste dagarna handlats för över strax 46 dollar per fat, vilket går att jämföra med Brents toppnotering den 10 oktober på 53,73 dollar per fat. Priset på Brent har den senaste tiden drivits upp av förväntningar om att OPEC eventuellt kan komma att nå en uppgörelse, potentiellt tillsammans med Ryssland, kring ett produktionstak under OPEC:s möte i slutet av november. I och med att det finns så många osäkerhetsfaktorer kring om medlemsländerna kommer att lyckas med att nå en uppgörelse, eftersom splittringarna inom OPEC är stora, så har skepticismen ökat bland marknadsaktörer, vilket har dämpat priset den senaste veckan.

Lägre temperaturer och högre kolpriser har fått de europeiska spotpriserna att gå upp under den senaste veckan. Såväl det brittiska priset på gashubben NBP som priset på den nederländska gashubben TTF steg kraftigt under mitten på förra veckan, till följd av framför allt begränsade norska leveranser som orsakades av ett oplanerat underhållsarbete på Nyhamna-anläggningen. Underhållsarbetet pågick dock endast under en dag. Under förra veckan så gick priset på NBP upp med nio procent och på TTF med åtta procent.

Det europeiska referenspriset för energikol, API2, stängde efter fredagens handel vecka 45 på 87,05 dollar per ton för nästa månads termin, vilken är en prisnivå som inte synts sedan våren 2014. Generellt har priserna ökat de två senaste veckorna, med några tillfälliga dippar. Till stor del är det avställningarna av franska kärnreaktorer tillsammans med att många aktörer nu köper på sig kol för lagerbyggnad inför vintern som driver upp priserna i Europa. Kolpriserna i Europa fortsätter också att få stöd av en snävare asiatisk marknad.

Priset på utsläppsrätter inom det europeiska handelssystemet (ETS) var relativt oförändrade under vecka 44 och handlades för strax under 6 euro per ton koldioxid. Under mitten av vecka 45 steg priset sedan med ungefär en halv euro efter att de utsläppsrätter som auktionerats ut under veckan sålts för relativt höga priser. Att många franska kärnreaktorer för tillfället är avställda ger också ett fortsatt stöd för priset på utsläppsrätter eftersom detta medför en ökad efterfrågan på fossilbaserad elproduktion.

Innehåll

Oljemarknaderna	2
Nyheter i korthet: Olja	3
Naturgasmarknaderna	5
Nyheter i korthet: Naturgas	6
Kolmarknaderna	8
Utsläppsrätter	9

Priser vid stängning efter vecka 43

Olja	ICE Brent, front month
	45,58 USD/fat ↓
Naturgas	ICAP TTF, day ahead
	18,18 EUR/MWh ↓
Kol	ICE AP12, front month
	87,05 USD/ton ↑
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract
	6,41 EUR/ton ↓

Kommande seminarium med Nätverket Olja och Gas – NOG:

Future gas demand and supply in Europe – market decision or politics?

Datum: 29 november

Tid: 14:00–16:00 (efteråt serveras kaffe med möjlighet till fortsatt diskussion)

Plats: Spårvagnshallarna, Birger Jarlsgatan 57 A, Stockholm

För mer info: www.nog.se

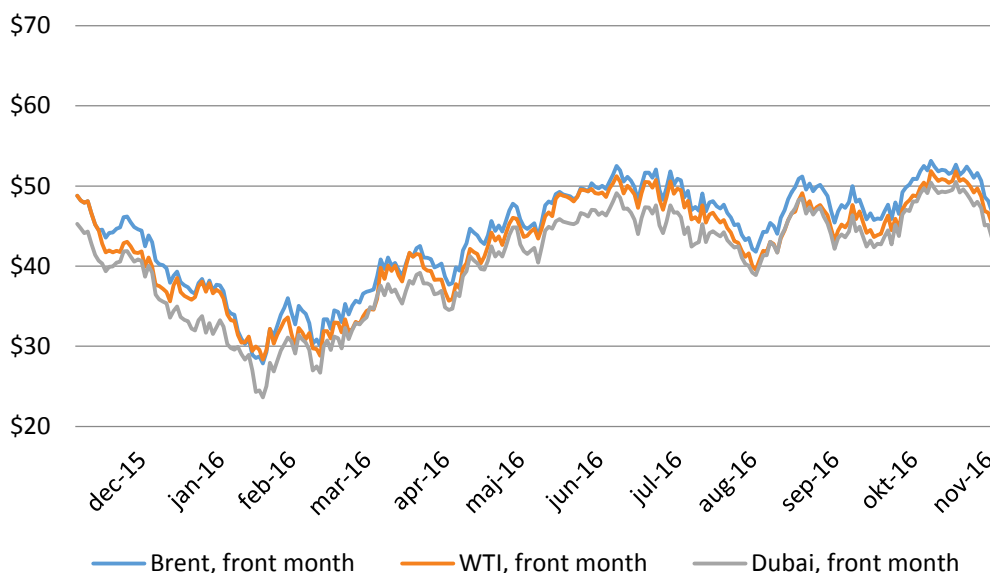
Oljemarknaderna

Nordsjöoljan Brent har under de senaste dagarna handlats för över strax 46 dollar per fat, vilket går att jämföra med Brents toppnotering den 10 oktober på 53,73 dollar per fat.

Priset på Brent har den senaste tiden drivits upp av förväntningar om att OPEC eventuellt kan komma att nå en uppgörelse, potentiellt tillsammans med Ryssland, kring ett produktionstak under OPEC:s möte i slutet av november. I och med att det finns så många osäkerhetsfaktorer kring om medlemsländerna kommer att lyckas med att nå en uppgörelse, eftersom splittringarna inom OPEC är stora, så har skepticismen ökat bland marknadsaktörer, vilket har dämpat priset den senaste veckan. Priset på Brent har gått ned med 14 procent från sin toppnotering i mitten på oktober. OPEC-medlemmar som Irak, Iran, Libyen och Nigeria vill alla utgöra undantag från ett eventuellt produktionstak.

Samtidigt har vissa marknadsfundament kunnat ge visst stöd åt såväl det amerikanska referenspriset WTI som Nordsjöoljan Brent. Lagervolymer i USA rapporterades i förra veckan ha minskat med rekordhög 14,4 miljoner fat och uppgick till 482,6 miljoner fat den 28 oktober. Media rapporterar också om produktionsstörningar i Nigeria till följd av bombningar från militanta rörelser mot den statsägda rörledningen i södra delarna av landet.

Råoljepriser (USD/fat)

Källa: Montel

Nyheter i korthet: Olja

USA:s sanktioner mot Ryssland väntas få olika fortsättning beroende på valresultatet

Politik: USA:s politiska och därmed ekonomiska relation till Ryssland kan komma att förändras efter det amerikanska presidentvalet på tisdag. De nuvarande sanktionerna, som begränsar västerländska olje- och gasföretags arbete i landet, kan komma att förändras beroende på vem av presidentkandidaterna som vinner.

Analytiker i såväl USA som i Ryssland förväntar sig att en Trump-administration kommer införa en mjukare policy gentemot Ryssland och därmed potentiellt lätta sanktionerna som infördes 2014. En Clinton-administration förväntas istället att vidhålla nuvarande sanktioner med utrymme för att utöka dem som svar på någon eventuell ny provokation från Ryssland. Analytiker tror vidare att om Hillary Clinton vinner så kommer relationerna mellan USA och Ryssland att ansträngas än mer med tanke på tidigare erfarenheter under hennes tid som utrikesminister, samt att den ryska administrationen har anklagats för att varit direkt involverade i att hacka Clinton-valrörelsens epost.

De amerikanska sanktionerna mot Ryssland skiljer sig från de mot exempelvis Kuba och Iran eftersom det inte finns någon lag utfärdad av kongressen som kan hindra den sittande regeringen från att besluta om att ändra dem. Även om Trump-administrationen förväntas införa en mjukare policy gentemot Ryssland, såväl politisk som ekonomisk, så tror många analytiker att kongressen ändå kommer att försöka sätta stor press på Donald Trump att vidta åtgärder om Ryssland fortsätter med sin provokation runtom i världen, om han blir vald till USA:s nästa president.

ExxonMobil är det västerländska företag som har drabbats hårdast av sanktionerna i och med deras samarbete med Rysslands största oljeproducent Rosneft. Under 2015 meddelade ExxonMobils vd Rex Tillerson att företaget uppskattningsvis förlorat upp till en miljard dollar till följd av sanktionerna.

Iran bygger ut lagerkapaciteten för att kunna öka exporten

Lager/export: Irans statliga oljelagringsföretag Iran Oil Terminals Company, IOTC, har på uppmaning av regeringen investerat i att bygga ut landets lagerkapacitet med 4 miljoner fat, samt renovera lagerbyggnader som inte använts på länge. Företaget planerar även att bygga ut lagerkapacitet på ytterligare 10 miljoner fat i staden Genaveh i Bushehr-provinsen, som förväntas bli färdiga att använda inom kort.

Iran har för närvarande 11 miljoner fat råolja lagrat på landets 28 miljoner fat stora lagerfacilitet på Kharg-ön. En ökad lagerkapacitet gör det möjligt för Iran att exportera mer då utökad lagerkapacitet är nödvändig för att kunna producera mer, meddelade IOTC:s vd Pirouz Mousavi. Den begränsade lagerkapaciteten i Iran har tidigare utgjort ett

problem för utöka landets oljeproduktion, men detta menar Mousavi inte längre är något problem då den totala lagerkapaciteten långt ifrån är helt utnyttjad.

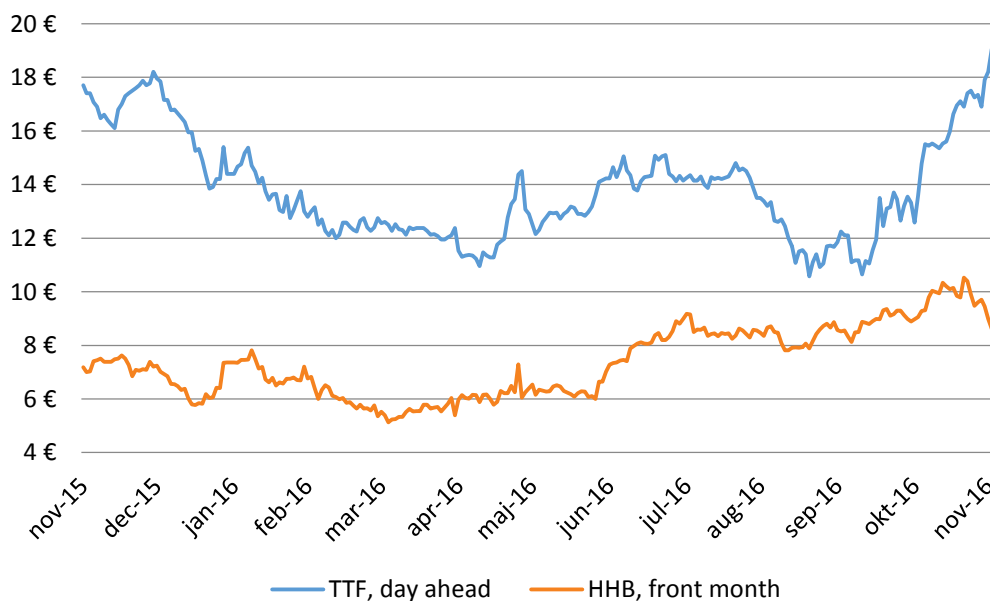
Irans statliga oljebolag NIOC meddelade i förra veckan att landets produktion uppgick till 3,89 miljoner fat per dag och att de hoppas nå 4 miljoner fat per dag under november, vilket företaget menar kan innebära att de ökar sin export till 2,4 miljoner fat per dag

Naturgasmarknaderna

Lägre temperaturer och högre kolpriser har fått de europeiska spotpriserna att gå upp under den senaste veckan. Såväl det brittiska priset på gashubben NBP som priset på den nederländska gashubben TTF steg kraftigt under mitten på förra veckan, till följd av framför allt begränsade norska leveranser som orsakades av ett oplanerat underhållsarbete på Nyhamna-anläggningen. Underhållsarbetet pågick dock endast under en dag. Under förra veckan så gick priset på NBP upp med nio procent och på TTF med åtta procent. NBP påverkades också utav att energibolaget Centrica meddelade att uttagskapaciteten från det stora brittiska gaslagret Rough är begränsat under en tid framöver, vilket har fått den brittiska marknaden att importera mer från kontinenten.

De norska gasleveranserna till Europa uppgick under förra veckan till 2,22 miljarder kubikmeter vilket var en minskning från veckan innan men också en minskning i jämförelse med för samma period förra året.

Naturgaspriser (euro/MWh)

Källa: Montel

Nyheter i korthet: Naturgas

Gazprom varnar för gasbrist i Ukraina

Lager/försörjningstrygghet: Låga gaslagernivåer i Ukraina utgör en ”hög risk” för rysk gastransit till Europa under vintern, meddelade Gazproms vice VD Alexander Medvedev. Medvedev tillade att Gazprom är redo och villiga att leverera gas till Ukraina i syfte att minska denna risk så fort som Kiev tillhandahåller dem en förskottsbetalning utan hjälp från tredje part. Förskottsbetalningen ska vara enligt existerande kontrakt på 160 US dollar per 1000 kubikmeter, vilket är ett ”väldigt bra pris”, menar Medvedev.

Risken för att transitgas via Ukraina från Ryssland inte kommer att levereras under vintern har ökat i och med att Ukrainas lagervolymer nu är 3 miljarder kubikmeter lägre än vid samma period förra året, menar Medvedev. Gazprom hävdar att Ukraina behöver ha 17 miljarder kubikmeter i lager för att säkra försörjning och transit under vintern.

Ukraina har världens största lagerkapacitet på 31 miljarder kubikmeter gas per år och lagren är placerade utefter Ukrainas gräns mot Europa i syfte att kunna försörja den europeiska marknaden vid ökad efterfrågan vid låga vintertemperaturer. Gaslagren i Ukraina utgör med andra ord en stor flexibilitet för den europeiska marknaden när efterfrågetoppar uppstår. Om lagernivåerna är låga så får det ukrainska transportsystemet problem med att exportera de volymer som är ålagda dem, poängterade Medvedev.

Ukraina stoppade importen av rysk gas i november 2015 och har sedan dess istället importerat gas från europeiska leverantörer, främst från Slovenien, Polen och Ungern. Europa importerade rekordhöga nivåer av rysk gas under förra veckan, men europeiska aktörer har än så länge inte injicerat någon gas i ukrainska lager, hävdade Medvedev.

Avstängd kärnkraft i Frankrika ökar efterfrågan på gas

Marknad: I slutet av oktober meddelade Frankrikes regering att landets säkerhetsmyndighet för kärnkraft, Autorité de Sûreté Nucléaire (ASN), hade upptäckt ett problem på enhet 2 i kärnkraftverket Flamanville EPR. Detta ledde till en större undersökning där flera reaktorer ska ses över, vilket innebär att 10,4 GW av fransk kärnkraftskapacitet för tillfället är ur bruk.

Den minskade kärnkraftskapaciteten i Frankrike har lett till en ökad efterfrågan på gas, som förväntas uppgå till 1,8 miljarder kubikmeter. Denna efterfrågan kan komma att öka, om det är så att fler problem upptäcks på de reaktorer som för tillfället undersöks och som därmed inte kommer att tas i bruk som förväntat. Prispåverkan har självklart varit starkast på de europeiska elpriserna, men även priserna på kol, gas och utsläppsrätter har ökat.

EU-kommissionen har beslutat om att ge Gazprom utökad tillgång till OPAL

Policy/infrastruktur/marknad: Gasledningen OPAL är den landleddning som kopplar samman Nordstream 1 med den landbaserade gasinfrastrukturen i Tyskland, som vidare försörjer framför allt den nordvästeuropeiska marknaden men också kontinentala Europa. OPAL har sedan ledningen tog i bruk 2011 utgjort ett undantagsfall från EUs regler för inre marknad om tredjepartstillträde. Detta har i praktiken inneburit att Gazprom endast fått utnyttjat 50 procent av rörledningens kapacitet medan resten av kapaciteten har varit outnyttjad. Detta har i sin tur påverkat Gazproms möjligheter att fullt utnyttja den havsbaserade rörledningen Nordstream 1.

EU-kommissionen meddelade dock den 28 oktober att de reviderat sitt beslut om OPAL vilket innebär att hälften av OPAL:s kapacitet nu kommer att undantas från regeln om tredjepartstillträde och den andra hälften av kapaciteten kommer att lyda under EU:s marknadsregler. EU-kommissionen menar att detta kommer att skapa bättre handelsmöjligheter för alla marknadsaktörer.

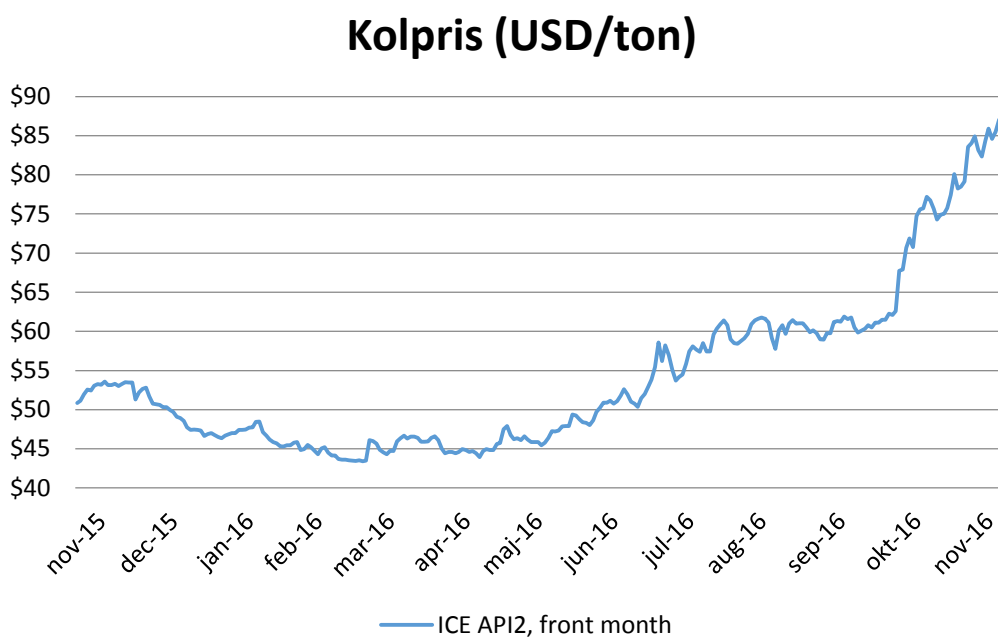
EU-kommissionen tillade att tidigare beslut om OPAL som undantagsfall från den generella lagstiftningen bör ses i ljuset av marknadsförutsättningar från 2009 och framåt, men i och med att förutsättningarna har förändrats så behövde också detta beslut justeras.

Den nya bestämmelsen öppnar upp för betydligt större möjligheter för Gazprom att använda OPAL. Gazprom kommer genom beslutet att i framtiden kunna öka sin gasexport till Europa med upp till 40 miljoner kubikmeter per dag. Gazprom kommer i praktiken endast att behöva lämna 10 procent av OPAL:s kapacitet till tredje part eftersom de själva kommer att kunna bjuda på de 40 procent av OPAL-kapaciteten som de behöver auktionera ut. EU-kommissionen har ställt som motkrav att i det större konkurrensmålet som just nu förhandlas (som det rapporterades om i föregående marknadsbrev) att Gazprom måste justera sin affärsmodell, vilket just innebär att de måste börja auktionera ut sin gas på de europeiska handelsplatserna. Detta hindrar dock inte Gazprom från att själva delta i auktionerna. Beslutet om OPAL bör ses i ljuset av den mer övergripande förhandlingen i konkurrensmålet mellan EU-kommissionen och Gazprom som just nu är inne i ett intressant läge, där Gazprom förväntas komma med ett förslag som svar på det underlag som EU-kommissionen har presenterat.

Kolmarknaderna

Det europeiska referenspriset för energikol, API2, stängde efter fredagens handel vecka 45 på 87,05 dollar per ton för nästa månads termin, vilken är en prisnivå som inte synts sedan våren 2014. Generellt har priserna ökat de två senaste veckorna, med några tillfälliga dippar. Till stor del är det avställningarna av franska kärnreaktorer tillsammans med att många aktörer nu köper på sig kol för lagerbyggnad inför vintern som driver upp priserna i Europa.

Kolpriserna i Europa fortsätter också att få stöd av en snävare asiatisk marknad, där de kinesiska försöken att öka den inhem ska kolproduktionen ännu inte har gått som planerat., vilket har resulterat i ett ökat kinesiskt importbehov. Även aktörer i andra länder i stillahavsområdet köper kol inför vintern just nu, vilket gör att priserna drivits upp sen senaste tiden.

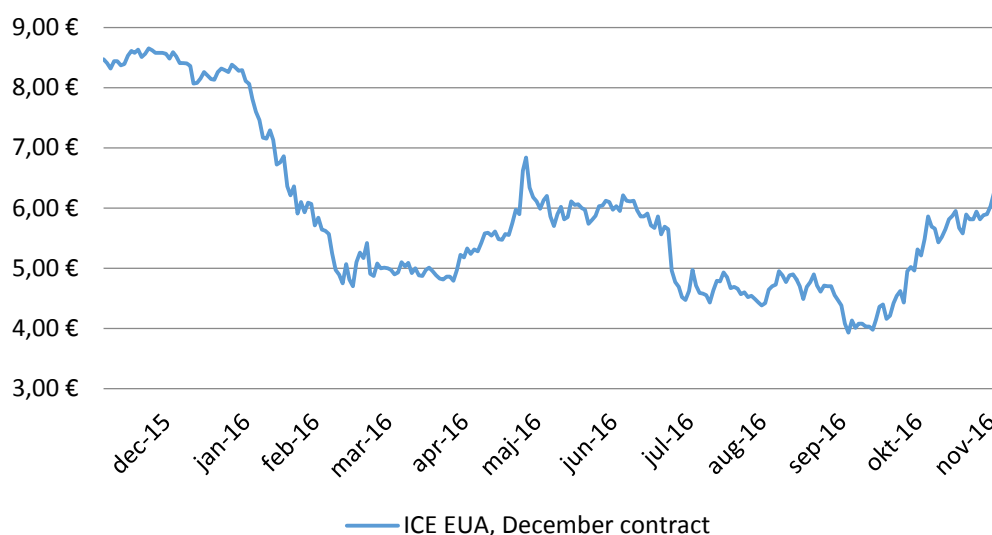

Källa: Montel

Utsläppsrätter

Priset på utsläppsrätter inom det europeiska handelssystemet (ETS) var relativt oförändrade under vecka 44 och handlades för strax under 6 euro per ton koldioxid. Under mitten av vecka 45 steg priset sedan med ungefär en halv euro efter att de utsläppsrätter som auktionerats ut under veckan sålts för relativt höga priser. Att många franska kärnreaktorer för tillfället är avställda ger också ett fortsatt stöd för priset på utsläppsrätter eftersom detta medför en ökad efterfrågan på fossilbaserad elproduktion.

Utsläppsrättspris euro/ton

Källa: Montel